

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Городоцького районного суду Хмельницької області

20.05.2025

м. Хмельницький, 2025 рік

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 20.05.2025 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування Городоцького районного суду Хмельницької області (далі – суд).

Відвідування здійснили наступні члени групи НПМ:

Шейгец Оксана МIRONIVNA, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Городоцький районний суд Хмельницької області розташований за адресою: 32000, Хмельницька область, Хмельницький район, м. Городок, вул. Шевченка, буд. 48 (далі – суд, районний суд).

Керівництво суду:

Голова суду – Шинкаренко Сергій Володимирович.

Керівник апарату суду – Жолобайло Олена Володимирівна.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», об'єкт відвідування є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Суд розміщено у двоповерховій адміністративній будівлі (фото 1, 2).

На вході до приміщення суду є інформація про найменування судового органу. Охорона приміщення суду та пропускний режим до суду здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. Пропускний пост знаходиться на першому поверсі будівлі.

У приміщенні суду, у холі першого поверху встановлені інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правничої допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, розміщений список справ призначених до розгляду суду, а також зразки звернень до суду тощо.

Штатна чисельність апарату суду становить 21 штатна одиниця. Незважаючи на те, що по штату передбачено 4 посади суддів, судочинство здійснюють 3 судді, 1 посада є вакантною.

У суді облаштовано три зали судових засідань, один з яких для розгляду кримінальних справ.

Зал для розгляду кримінальних справ знаходиться на першому поверсі будівлі та відповідно до вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», які затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 №175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010) обладнаний загорожею зі спеціального захисного скла, за яким тримаються підсудні (засуджені). Для них обладнана лава для сидіння, яка прикріплена до підлоги (фото 3, 4).

Вікна вказаного залу обладнані заградованими решітками. Цей зал обладнаний устаткуванням для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Підсудним (засудженим) забезпечено доступ до питної води, встановлено кулер з питною водою, наявна укомплектована аптечка, у якій не виявлено медикаментів термін зберігання яких минув (фото 5).

Зали судових засідань для розгляду цивільних справ розміщені на другому поверсі будівлі суду.

Відповідно до вимог пункту 6.5.1 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 9 Інструкції з організації конвоювання, що затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у будівлі суду обладнано одну кімнату для конвою, з металевою огорожею, для розміщення підсудних (засуджених). Поряд обладнано окремий санітарно-гігієнічний вузол для підсудних (засуджених) (фото 6).

На виконання вимог пункту 5.11 ДБН В.2.2-26:2010, пункту 14 Інструкції у суді обладнано огорожену стоянку для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних).

Окрім того, у суді на виконання вимог пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), яка також використовується для ознайомлення з матеріалами справи (фото 7).

Скарг від підсудних (засуджених), адмінарештованих осіб на умови тримання та неналежне поводження, за інформацією керівника апарату суду, упродовж минулого та поточного років не надходило. Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або смерті особам, які примусово утримуються у приміщенні суду, не встановлено.

На момент відвідування в приміщенні суду обвинувачені (підсудні) чи засуджені не перебували.

У будівлі суду відсутнє укриття на випадок сигналу «Повітряної тривоги» або інших надзвичайних ситуацій. Проте, для відвідувачів розміщено інформаційне оголошення щодо місця розташування найближчого укриття за адресою: буд. 40, вул. Шевченка, м. Городок, КНП «Городоцька багатопрофільна лікарня» (фото 5).

Попереднє відвідування суду групою НПМ здійснювалось 05.08.2019.

За його результатами Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Хмельницькій області надані наступні рекомендації:

- обладнати необхідні приміщення, а саме: приміщення для розміщення особового складу варту (конвою) та камери для підсудних (засуджених) відповідно до встановлених вимог; кімнату для конфіденційного спілкування підсудної (засудженої) особи з адвокатом та ознайомлення з матеріалами справи, окремі санвузли для підсудних (засуджених);

- створити належні умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення та обладнати приміщення суду відповідно до Державних будівельних норм.

Рекомендації надані за результатами попереднього відвідування виконані частково, а саме: вжито заходи щодо обладнання приміщення для розміщення особового складу варту (конвою); кімнати для конфіденційного спілкування підсудної (засудженої) особи з адвокатом та ознайомлення з матеріалами справи, облаштовано окремий санвузол для підсудних (засуджених).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010, де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги, що в зазначеному суді, у наявності один такий зал, то відповідно мають бути обладнані три камери. Крім того, площа кожної камери повинна бути не менше 4 м².

Натомість в суді облаштовано лише одну камеру для тримання підсудних (засуджених) площа якої становить орієнтовно 2.90 м².

За таких обставин в суді не може забезпечуватись роздільне розміщення чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення». Окрім того, площа облаштованої у суді камери для тримання підсудних (засуджених) не відповідає площі встановленої вимогами ДБН В.2.2-26:2010.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

2. У ході відвідування встановлено, що у суді порушуються правила пожежної безпеки, які затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки

в Україні». Зокрема, в приміщенні суду відсутня протипожежна сигналізація, що загрожує життю людей у разі виникнення пожежі.

3. Також зафіксовано порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 13 Інструкції, а саме: відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступним для третіх осіб коридором, що створює небезпеку виникнення конфліктних ситуацій і призводить до порушення прав громадян на особисту безпеку, ставлячи під загрозу їх життя і здоров'я.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (стаття 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

4. Відповідно до вимог Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), доступність для маломобільних груп населення повинна забезпечуватися фізичною можливістю і зручністю потрапляння та пересування об'єктом.

У порушення вимог пункту 6.3 ДБН Інклюзивність приміщення суду не обладнане внутрішнім пандусом або підйомником, у зв'язку з чим маломобільні групи населення, без сторонньої допомоги не можуть потрапити до залів судових засідань, які розміщені на другому поверсі будівлі, а також до інших приміщень (фото 8).

5. У порушення вимог пункту 8.3.1 ДБН Інклюзивність в приміщенні суду відсутні тактильні інформаційні покажчики, які повинні дублювати плоско друковану текстову чи графічну інформацію у тактильному вигляді та шрифтом Брайля.

6. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення, в тому числі, які переміщаються на кріслах колісних.

Таким чином, за умови наявності вказаних недоліків порушуються права громадян з інвалідністю та вадами здоров'я на вільний доступ до правосуддя, рівноправ'я та реалізації їх конституційних прав і свобод.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Хмельницькій області:

1.1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Городоцькому районному суду Хмельницької області:

2.1. Опрацювати питання щодо забезпечення наявності у будівлі суду достатньої кількості камер для підсудних (засуджених) площею не менше ніж 4 м² на одну особу, виходячи з розрахунку три камери на одну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

2.2. Вирішити питання про облаштування ізольованого маршруту для конвоювання підсудних (засуджених) до зали судових засідань для розгляду кримінальних.

2.3. Вжити заходів для облаштування будівлі суду системами протипожежного захисту (сигналізації).

2.4. Створити для маломобільних груп населення та громадян з іншими вадами здоров'я відповідні умови для вільного, рівноправного доступу до приміщень суду, забезпечити належні умови для їх участі в судових засіданнях.

2.5. Вжити вичерпних заходів, спрямованих на усунення причин і умов, що сприяли вказаним порушенням і недолікам.

Додаток: фототаблиця на 2 арк.

Керівник групи НПМ

головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Оксана ШЕЙГЕЦ

Фототаблиця до звіту

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

фото 5

фото 6

фото 7

фото8

